

РЕЦЕНЗИЯ

от Проф. Галина Стамова Чанева, дм

Катедра „Здравни грижи“ при ФОЗ „Проф. Д-р Ц. Воденичаров, дмн“

на Медицински университет - София

Определена за член на Научното жури със Заповед № Р-109-555 от
14.12.2023 г. на Ректора на МУ „Проф. Д-р Параклев Стоянов“ – гр. Варна

Относно: Процедура за придобиване на образователна и научна степен
„Доктор“ на Полина Иванова Драгнева – докторант в редовна форма
на обучение

на тема:

**„Фактори, влияещи върху избора на бременни жени за елективно
оперативно родоразрешение. Роля на акушерката“**

в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално
направление 7.4. Обществено здраве, научна специалност „Управление на
здравните грижи“.

Дисертационният труд, разработен от Полина Драгнева, разглежда
един много съществен проблем на съвременното общество, а именно
изследване на факторите, влияещи върху избора на бременните жени за
елективно родоразрешение. Според СЗО делът на цезаровото сечение не
трябва да надвишава 12-15%. Предвид по-високия рисков за живота и
здравето на бременната жена, в редица държави се търсят начини за
идентифициране на причините, поради които жените правят избор в полза
на цезаровото сечение без медицински показания. Трябва да се подчертава
същественото значение на ролята на акушерката при даването на

компетентни съвети и обучението на жените по отношение на начина на раждане и правото на информиран избор. Това е един от стратегическите подходи, които биха допринесли за намаляване на елективното родоразрешение с всички произтичащи от това медицински, социални и финансови последици.

Дисертационният труд е структуриран в 147 страници и включва: глава първа – Литературен обзор ; глава втора – методология на дисертационния труд; глава трета – резултати и обсъждане; глава четвърта – изводи, приноси и препоръки. Резултатите са нагледно представени на 47 таблици и 48 фигури. Литературните източници включват 242, от които 56 са на кирилица и 186 – на латиница.

В литературния обзор са описани основните термини, свързани с раждането. Докторантката представя историческите аспекти на оперативното раждане, както и медицинските показания за оперативно родоразрешение. Направен е обстоен анализ на данни за разпространение на цезарово сечение в страни на ЕС, САЩ, Канада и нашата страна. Цитирани са автори, които са провели изследвания по темата, като са анализирани биологичните, психологичните, културалните и социални фактори. Според данни на European Perinatal Health Report за 2015 г. на България се отрежда едно от водещите места за раждания по оперативен път с 43%. Така нашата страна е с най-висок относителен дял цезарови сечения за Европа за 2015 г. при среден за Европа 28%. Представени са стратегии за намаляване броя на елективното родоразрешение като са описани препоръките на СЗО по отношение на раждането и значението на пренаталната подготовка и информираност на жените.

Целта е формулирана ясно и конкретно, като съответства на избраната от докторантката тема. Дефинирани са шест задачи, които са насочени към изследване на нагласите на жените за елективно родоразрешение, тяхната информираност, както и факторите оказващи влияние при вземането на решение от бременната жена.

Методологията на изследването е обстойно описана. Формулирани са 4 хипотези, които са свързани с темата на дисертационния труд. В проучването са включени три групи респонденти: бременни жени, акушерки и студенти от специалност „акушерка“. Изследването е проведено със студенти от Филиал Сливен към МУ „Проф. д-р Параксев Стоянов“ – Варна и Филиал Велико Търново на МУ - Варна. Включените в изследването акушерки и бременни жени са от МБАЛ „Д-р Иван Селимински“ АД, гр. Сливен, ДКЦ - 2 ЕООД, Трета поликлиника, гр. Сливен, МОБАЛ „Д-р Стефан Черкезов“ АД, гр. Велико Търново, ДКЦ- 1 ЕООД гр. Велико Търново. Научното проучване е планирано и осъществено в три работни етапа с включени срокове и места за провеждане на изследователската дейност.

Използваните методи са: документален, социологически и статистически. Разработени са три анкетни карти за провеждане на анкетните проучвания на студентите, акушерките и бременните жени. Статистическата обработка на данни е осъществена чрез описателна статистика, факторен анализ, вариационен анализ, методи за проверка на хипотези, корелационен анализ, които позволяват извършването на задълбочен анализ на събраната информация.

Резултатите от проведеното проучване са представени нагледно и аналитично в трета глава. Проучени са демографските характеристики на изследваните лица. Направен е анализ на мнението на изследваните групи по отношение на причините за избор на елективно родоразрешение. Данните показват, че водещ фактор при избора на бременните жени за оперативно раждане е в психологическия аспект - „страх от болката“. Почти всички, включени в проучването бременни жени, посещават редовно женска консултация. Относно самооценката на бременните жени за протичането на бременността 1/3 от анкетираните посочват, че се наблюдават „леки отклонения“ по време на бременността, а при останалите не се наблюдават отклонения.

Използван е научен стил и език за анализиране на проблематиката и за разкриване на факторите, които оказват влияние за избора на елективно родоразрешение.

Получените резултати са анализирани и синтетично представени в добре формулираните изводи. Препоръките са насочени към съсловните организации, висшите училища и специализираните акушеро-гинекологични болници.

Приносите на дисертационния труд са с теоретичен и практико-приложен характер:

- Изследвани са факторите, свързани с нарастващия темп на оперативни раждания в страната, на основата на мнението на бременни жени, акушерки и студенти от специалност „акушерка“.

- Анализирана е информираността на бременни жени, акушерки и студенти от специалност „акушерка“ по отношение на елективно родоразрешение.
- Разработен е модул за обучение на бременни жени в рамките на курсове за бременни, който информира бъдещите майки по отношение на начините за раждане, потенциалните рискове и усложненията от цезаровото сечение.
- Дефинирана е водещата роля на акушерката при подготовката на бременната жена за нормално раждане, като е разработена информационна брошура, която е насочена към психологическата подготовка на жената за предстоящото раждане и подпомагането ѝ при вземане на решение.

Полина Драгнева е асистент във Филиал Сливен при МУ „Проф. Д-р П.Стоянов“ – Варна от 2013 година. Тя завършва ОКС „бакалавър“ по специалност „акушерка“ в МФ на Тракийски университет през 2015 година. През 2019 година завършва в същия университет ОКС „магистър“ по специалността „Управление на здравните грижи“. Професионалната кариера на П.Драгнева като акушерка преминава в АГО на МБАЛ „Д-р Иван Селимински“ гр. Сливен.

Авторефератът на дисертационния труд съдържа основните елементи на проведеното от докторантката изследване. Резултатите са нагледно представени и задълбочено анализирани. Представени са пет публикации свързани с дисертационния труд, на които П. Драгнева е първи автор.

Препоръката ми към докторантката е свързана с включеното в дисертационния труд приложение, при което е необходимо да се запази научния стил и характер на изложението. Всички части на дисертационния труд трябва да отразяват научните цели на изследователската дейност.

В заключение считам, че разработеният от Полина Драгнева дисертационен труд на тема: „Фактори, влияещи върху избора на бременни жени за елективно оперативно родоразрешение. Роля на акушерката“ има приноси по отношение утвърждаване на ролята на акушерката при подготовката и обучението на бременните жени за нормално раждане. Давам положителна оценка на разработения дисертационен труд и препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури да вземат решение за присъждане на Полина Иванова Драгнева на образователна и научна степен „Доктор“ в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4. Обществено здраве, научна специалност „Управление на здравните грижи“.

02.02.2024

София

Рецензент:

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679

Проф. Г. Чанева, дм